

Referat fra møte i Universitetets forskningsutvalg

Onsdag 29.4.2026

12:30– 15:30

Styrerommet, Muséplassen 1

Til stede: Kjell Morten Myhr (leder), Kristoffer Chelsom Vogt, Kristian Birkeland, Monica Jordheim, Silje Skrede, Eivind Heldaas Seeland, Jørn Jacobsen, Frode Guribye, Nils Anfinset, Jostein Gundersen, Elisabeth Flo-Groeneboom, Alette Gilhus Mykkeltvedt, Maria-Carme Torras-Calvo

Fra administrasjonen: Birgit Falch, Bjug Bøyum, Elin Kvaale, Katrine Utaaker Segadal

Forfall

Øyvind Frette. Vara: Monica Jordheim, visedekan for utdanning

Torbjørn Torsheim. Vara: Elisabeth Flo-Groeneboom, visedekan for utdanning

Referat: Referat fra FU-møte 4. mars er tilgjengelig på utvalgets nettsider. Det var ingen innvendinger mot referatet.

Saksliste:

Det var ingen kommentarer til saksliste og innkalling. Det ble meldt to saker til eventuelt. Innledningsvis ble det orientert om fellesarena (møter med dekaner, fakultetsdirektører, avdelingsdirektører og universitetsledelse) i mai, der tema vil være kompetanseløft for KI, og hvordan ulike ansattgrupper kan involveres.

	Sak
FU 13/26	<p>Oppfølging av avslag på søknader</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting.</p> <p>Natalie Reuter, medlem i arbeidsgruppen for STYRK-rapporten, var invitert for å snakke om søknadsarbeid på Computational biology unit (CBU). CBU er et av UiBs sterkeste fagmiljø, med svært gode resultater for ekstern finansiering. Senteret startet systematisk arbeid med å etablere rutiner for søknadsarbeid i forskergruppene i 2018-2019. Alle gruppene har oppnådd finansiering fra forskningsrådet og EU, men har også opplevd stort antall avslag. Rutinene CBU innførte omfattet seminarer der forskere legger fram forskningsideer og skisser til søknader for kritisk gjennomgang, gjerne som heldagsopplegg utenfor campus. Tilsvarende ble ekspertpanelenes evalueringer av søknader med avslag lagt fram for fagfellesskap/forskergrupper for innspill til videre bearbeiding i nye søknadsrunder. I søknadsmøtene var fokus på det faglige, ikke på budsjett og administrasjon, og det blir ansett som særlig viktig at alle oppfattet tiden som nyttig. Rutinene oppfattes som verdifulle men krevende, både med hensyn på å presentere uferdige skisser, og evalueringer i avslagssøknader. Rutinene ble utviklet som forberedelser for større søknadsfrister, gjerne tre måneder i forkant. Ettersom FRIPRO er omgjort til løpende frister, og ulike ERC-program har frister hele året, har det blitt utfordrende å gjennomføre seminarer opp mot</p>

	<p>fristene. Det er satset sterkere på arbeid mot yngre stab, i postdoktor og forskerstillinger, som har varierende kompetanse og erfaring med søknadsarbeid.</p> <p>I møteinnkallingen ble utvalgsmedlemmene bedt om å orientere om rutiner og prosesser for å følge opp avslag på egne fakultet og avdelinger. Alle hadde i forkant av møtet tatt opp problemstillingene til drøfting på ledermøter, instituttmøter og/eller andre interne fora, og orienterte om stor variasjon i praksis med hensyn til oppfølging av søknadsevaluering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mange rapporterte om pågående prosesser for å etablere rutiner • Enkelte fakultet har god oversikt på fakultets- og instituttnivå over pågående søknadsprosesser og utfall av evaluering, mens andre mangler slik oversikt. • God oversikt over søknader og tildelinger er en forutsetning for oppfølging av søknadsvedtak. Der oversiktene er gode er ofte rutinene for oppfølging også gode. Mange tar opp søknader og avslag i instituttråd og/eller i andre fora, enkelte følger også opp fra fakultetsnivå. • Selv om praksis varierer, er det fortsatt vanlig i mange miljøer at søknadsarbeid er individuelle anliggender, og at avslag på søknader ikke blir fulgt opp av ledelse eller i forskergrupper • Løpende frister er utfordrende • Ulikt hvordan forskere reagerer på avslag. Viktig å arbeide for arbeidsmiljø med rom for å vise sårbarhet.
<p>FU 14/26</p>	<p>Vitenskapelig publisering ved UiB 2025</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting.</p> <p>Overgangen til nytt forskningsdokumentasjonssystem (NVA) har gått greit, men det er vanskelig å få ut data i tilsvarende format og omfang som tidligere. Hverken Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) eller UiBs egne nettsider er derfor ikke fullstendig oppdatert. UiB har en mindre nedgang i vitenskapelig publisering, målt ved antall publikasjoner og publiseringspoeng (den nasjonale publiseringsindikatoren). Dette viderefører tendens som har vart siden 2022. Det har de siste årene også vært nedgang i vitenskapelige årsverk, på nivå med nedgangen i publisering. Publisering per årsverk gikk derfor ikke ned, men var stabil i 2025. De andre BOTT-institusjonene hadde vekst i publisering per vitenskapelig årsverk i 2025. Siden 2015 har UiB hatt svakest vekst i publisering av bitt-universitetene.</p> <p>Innspill fra utvalget:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utviklingen er ulik mellom fakulteter og institutt • Kan det være sammenheng mellom utvikling i publisering og andre oppgaver, spesielt undervisningsmengde, tid til søknadsarbeid • Generasjonsskifte kan påvirke publiseringstall

	<ul style="list-style-type: none"> • Ønske om mer sammenligning mellom institusjoner, eksempelvis nivå 2-andel. Utfordrende i år på grunn av nytt forskningsdokumentasjonssystem. • Det ble stilt spørsmål om dekningsgrad i importerte litteraturreferanser fra ekstern kilde, og i det åpne arkivet. Tallene er ikke klare. • Kvalitet – viktig å prioritere kvalitet foran publiseringsvolum • Det er fortsatt mangler i funksjonalitet i NVA, med hensyn til uttak av data
FU 15/26	<p>Revisjon av UiBs politikk for åpen vitenskap</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med saklisten. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting.</p> <p>UiBs politikk for åpen vitenskap ble utarbeidet av en faglig arbeidsgruppe og vedtatt av universitetsstyret i 2020. I styrevedtaket ble Forskningsutvalget gitt oppfølgingsansvar for politikken. Det tas sikte på å revidere hele politikken i 2026, og forskningsutvalget er gitt anledning til innspill i prosessen. Det legges opp til en endring av dokumentet for å skille politikken fra retningslinjer, tilsvarende hva som er gjort med IPR. Det foreslås å ta ut læringsressurser, innovasjon og folkeforskning fra politikken siden dette dekkes av andre styringsdokument og prosesser ved UiB.</p> <p>Innspill fra utvalget:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvalget hadde ikke innvendinger mot å utelate innovasjon, folkeforskning og læringsressurser fra politikken. <ul style="list-style-type: none"> ○ Det ble likevel spurt om motivet for å fjerne åpne læringsressurser fra politikken, samtidig som at det nevnes i både utkastets virkeområde og del om etterprøvbare og åpne metoder • Utvalget hadde ikke innvendinger mot å skille mellom overordnet politikk og retningslinjer • Forskningsrådet ønsker at fagmiljøene ta i bruk EU-plattform for åpen tilgang. Bør UiB ta aktivt stilling til det? • Åpen fagfelleevaluering kan ha utfordrende sider • Politikken bør kommentere norsk som fagspråk og forhold til norskspråklige tidsskrift. Vurdere å se politikken i sammenheng norsk fagspråk via NÅHST-ordningen (støtteordning for åpne norskspråklige tidsskrift). • Det er nødvendig å avklare problemstillinger rundt samtykke i åpne data. Inngår datadeling i samtykkeerklæringer? • Det er ulike rutiner for åpen deling av forskningsdata på fakultetene • Uttrykket «pålitelig kunnskap» som benyttes i utkastet, bør erstattes med bare «kunnskap»

	<ul style="list-style-type: none"> • Bør man snakke om "fagfellevurdering" ifm resultatene av kunstnerisk utviklingsarbeid? Anbefaling: Begrepet bør ikke brukes i slike sammenhenger – da dette ikke gjennomføres slik vurdering på samme måte som i vitenskapelige arbeider • Innledningens avsnitt to omtaler etterprøvnbarhet og reproduserbarhet. Her bør begrepsbruken være konsistent med definisjonen på forskning i OECDs Frascati-manual, og også omtale overførbarhet. <p>Det tas sikte på å legge fram revidert politikk for universitetsstyret i juni.</p>
FU 16/26	<p>Horisont Europa 2.0, EUs rammeprogram for forskning og innovasjon 2028-2034</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting.</p> <p>EU-kommisjonen la fram forslag til nytt rammeprogram i juli 2025, med en ramme på €175 mill. Det nye programmet starter etter planen 1. januar 2028 og utvikles i sammenheng med planene om etableringen av European Competitiveness Fund (ECF). Det forhandles nå om budsjett og forordninger. For Norge er det en viktig prioritering å sikre at Norge har mulighet til å delta i hele programmene 'i tråd med EØS-avtalen'.</p> <p>Fra utvalget ble det kommentert at EU-parlamentet nylig hadde vedtatt en innstilling om en større ramme på € 200 mill. Medlemslandene gjennom ministerrådet legger de viktigste føringene på rammen for programmene.</p> <p>Ved fullt norsk medlemskap vil den norske kontingenten øke. Det ble stilt spørsmål om hvordan kostnadene til de nye programmene ville fordeles mellom departementene, og om kontingentøkning vil få følger for prioriteringer i KDs budsjett. Dette kan potensielt by på utfordringer for nasjonal finansiering av forskning.</p>
FU 17/26	<p>UiB Ferd årsrapport</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Kontorets årsrapport er vedlagt.</p> <p>Utvalget tok saken til orientering</p>
FU 18/26	<p>Løypemelding – Etikkdag fredag 2. oktober 2026</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten og gjennomgått i presentasjon på møte.</p> <p>Det ble gjort rede for planer for arrangementet så langt. Forslag til opplegg følges opp i universitetsledelsen. Utvalget vil få egen innkalling til arrangementet i outlook.</p> <p>Utvalget tok saken til orientering</p>
FU 19/26	<p>Ph.d. alumnusundersøkelsen 2026</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten.</p> <p>Utvalget tok saken til orientering</p>
FU 20/26	<p>DNV Forskningsfond, utlysning 2026</p>

	<p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten.</p> <p>Utvalget tok saken til orientering</p>
	<p>Eventuelt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Det ble informert om Forskningsrådets utlysning av sentre for forsvar sikkerhet beredskap. Utlysningen har skissefrist 5. juni, og kan være aktuell for flere miljø ved UiB.• Utvalget ble informert om arrangement 20. og 21. mai i forbindelse med utnevnelser av æresdoktorater, og oppfordret til å delta.• Neste møte vil holdes sammen med Innovasjonsutvalget 10. juni. Utvalgene vil inviteres til en lunch i forkant av møtet.